

โครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

๑. ชื่อโครงการ

โครงการส่งเสริม ป้องกัน และเฝ้าระวังทันตสุขภาพมารดาสู่ลูก ปี ๒๕๖๓

๒. หลักการและเหตุผล

ปัญหาอุบัติการณ์โรคฟันผุเป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคฟันผุสูงในเด็กอายุ ๑๘ เดือนขึ้นไป การส่งเสริม ป้องกัน และเฝ้าระวังทันตสุขภาพมารดาสู่ลูก เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะทำให้เด็กมีสุขภาพช่องปากที่ดี การป้องกันโรคฟันผุในเด็กควรเริ่มตั้งแต่แม่ตั้งครรภ์ เพราะฟันน้ำนมของเด็กเริ่มสร้างและมีการสะสมแร่ธาตุเกือบสมบูรณ์ขณะอยู่ในครรภ์ การเจ็บป่วยด้วยโรคในช่องปากไม่ว่าจะเป็นโรคฟันผุและโรคปริทันต์ ถือได้ว่าเป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของคนไทยทุกกลุ่มอายุ แม้ว่าโรคจะไม่รุนแรงถึงชีวิต แต่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ หากเกิดในหญิงตั้งครรภ์จะส่งผลให้เกิดความรุนแรง ประกอบกับปัจจุบันมีหลักฐานที่สนับสนุนว่า การมีโรคฟันผุในช่องปากของหญิงตั้งครรภ์มีผลต่อการเกิดภาวะคลอดก่อนกำหนดและเด็กน้ำหนักแรกเกิดน้อย มารดาที่มีฟันผุขณะตั้งครรภ์จะมีเชื้อจุลินทรีย์ในช่องปากจำนวนมาก ซึ่งเชื่อนี้สามารถถ่ายทอดสู่ลูกได้ทางน้ำลาย และหากเกิดในเด็กเล็ก ก็จะเป็นปัญหาในการดูแลรักษา เพราะเด็กยังเล็ก ไม่สามารถดูแลสุขภาพช่องปากตนเองให้สะอาดได้ด้วยตนเอง ต้องได้รับการดูแลสุขภาพช่องปากจากมารดา ซึ่งมีการวิจัยว่าโรคฟันผุมีผลต่อการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่ควรแก้ไขตั้งแต่แรกเริ่ม การเกิดโรคฟันผุมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยร่วมกันไม่ว่าจะเป็น ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านอาหาร ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจและปัจจัยด้านการได้รับบริการทันตกรรม ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กเล็ก เนื่องจากเด็กเล็กเป็นกลุ่มที่ต้องอาศัยการพึ่งพิงผู้อื่นโดยเฉพาะจากบิดามารดาเป็นสำคัญ พฤติกรรมการเลี้ยงดูจะถูกส่งผ่านทัศนคติ ความรู้และทักษะต่างๆจากบิดา มารดาสู่เด็กเล็ก และปลูกฝังจนเป็นนิสัยของเด็กเล็กต่อไป จากข้อมูลการสำรวจทันตสุขภาพเด็ก ๓ ปี ปราศจากฟันผุ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพร่อน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๓ ปีซ้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ พบว่ามีฟันผุ ร้อยละ ๕๗.๖๓, ร้อยละ ๕๓.๗๔ และร้อยละ ๔๗.๒๕ ตามลำดับ

ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพร่อนได้เล็งเห็นถึงปัญหาฟันผุเหล่านี้ เพื่อลดปัญหาการเกิดโรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียน สร้างทัศนคติ และทักษะให้แม่สามารถดูแลช่องปากของตนเองได้ดี เพื่อส่งผลต่อทักษะการดูแลลูกต่อไปในอนาคต จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริม ป้องกัน และเฝ้าระวังทันตสุขภาพมารดาสู่ลูก ขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ และทักษะที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพช่องปาก
๒. เพื่อลดอัตราฟันผุในเด็กวัย ๐ - ๓ ปี

๔. เป้าหมาย

๑. หญิงตั้งครรภ์ในตำบลพร่อน	จำนวน	๒๐ คน
๒. ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๓ ปีในตำบลพร่อน	จำนวน	๒๐ คน
๓. กลุ่มแม่อาสา เพื่อฟันดีตำบลพร่อน	จำนวน	๑๙ คน
๔. ผู้นำชุมชน	จำนวน	๖ คน
	รวมทั้งสิ้น	๖๕ คน

๕. กิจกรรมและการดำเนินการ

๑. สํารวจข้อมูลพร้อมจัดทำทะเบียนเด็กแรกเกิดถึง ๓ ปี และทะเบียนหญิงตั้งครรภ์
๒. ประชาสัมพันธ์ชี้แจงการจัดโครงการให้หญิงตั้งครรภ์ ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๓ ปี อสม. และผู้นำชุมชนทราบ เพื่อให้การดำเนินโครงการนี้โดยมีชุมชนมีส่วนร่วมด้วย
๓. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่องโรคฟันผุ โรคเหงือกอักเสบ การเลือกรับประทานอาหารที่ไม่เสี่ยงต่อโรคฟันผุ และการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคฟันผุในเด็ก ๐-๓ ปี
๔. ทำแบบทดสอบก่อนอบรม
๕. อบรมเชิงปฏิบัติการการแปรงฟัน การเลือกบริโภคอาหารที่ห่างไกลจากฟันผุแก่ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๓ ปี
๖. ทำแบบทดสอบหลังอบรม
๗. ให้บริการตรวจสุขภาพช่องปาก สอนทักษะการแปรงฟัน การใช้ไหมขัดฟัน ในหญิงตั้งครรภ์ และให้บริการรักษาทันตกรรมในหญิงตั้งครรภ์ที่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก พร้อมบันทึกสถานะสุขภาพช่องปากทั้ง ๓ ระดับ ได้แก่ สีแดง หมายถึง ต้องรักษาทันตกรรม หรือ มีฟันผุต้องรักษามากกว่า ๖ ซี่ , สีเหลือง หมายถึง อยู่ระหว่างการรักษาทางทันตกรรม หรือได้รับการรักษาทางทันตกรรมที่จำเป็นแล้ว และสีเขียว หมายถึง ได้รับการรักษาทางทันตกรรม แบบ complete case แล้ว หรือไม่มีโรคฟันผุ
๘. ให้บริการตรวจสุขภาพช่องปาก เคลือบฟลูออไรด์ในเด็ก ๐-๓ ปี และอุดฟันด้วยวิธี SMART TECHNIQUE ให้แก่เด็กที่มีฟันผุในตำบลพร่อน
๙. ออกเยี่ยมบ้านโดยทีมกลุ่มแม่อาสาเพื่อฟันดีตำบลพร่อน มีบริการตรวจสุขภาพช่องปาก ให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพช่องปาก เคลือบฟลูออไรด์ว่านิชร่วมกับเจ้าหน้าที่ทันตสาธารณสุข แก่เด็กที่ไม่ได้มาตามนัดในคลินิกเด็กดีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพร่อน
๑๐. สรุปผลการดำเนินงานสถานะโรคฟันผุของเด็กอายุ ๓ ปี ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

กรกฎาคม ๒๕๖๓ - ธันวาคม ๒๕๖๓

๗. สถานที่ดำเนินการ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาสา และชุมชนหมู่ที่ ๑-๖ ในตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

๘. งบประมาณ

- ใช้งบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลพร่อน จำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๗๕๐ บาท (เงินหนึ่งหมื่นเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้
กิจกรรมอบรมให้ความรู้ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๓ ปี

๑. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๔๐ คน x ๖๐ บาท x ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๔๐ คน x ๒๕ บาท x ๒ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
๓. ค่าสมนาคุณวิทยากร ชั่วโมงละ ๓๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

กิจกรรมอบรมให้ความรู้ในกลุ่มแม่อาสาและกลุ่มผู้นำชุมชน

๑. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๕ คน x ๖๐ บาท x ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๕ คน x ๒๕ บาท x ๒ มื้อ	เป็นเงิน ๑,๒๕๐ บาท
๓. ค่าสมนาคุณวิทยากร ชั่วโมงละ ๓๐๐ บาท x ๖ ชั่วโมง	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๗๕๐ บาท

(เงินหนึ่งหมื่นเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

หมายเหตุ : - ค่าใช้จ่ายสามารถถัวเฉลี่ยจ่ายได้ตามที่จ่ายจริง

- ค่าป้ายชื่อโครงการและค่าวัสดุดำเนินโครงการทาง รพ.สต.บ้านตาสา ได้รับสนับสนุนงบประมาณบริจาคจากหน่วยงานภายนอกส่วนราชการ

๙. การประเมินโครงการ

๑. ประเมินความรู้และทักษะในกิจกรรมต่างๆ ก่อนและหลังเข้ารับการอบรม
๒. กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้และทักษะต่างๆ ไปใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่นได้

๑๐. ตัวชี้วัด

๑. หญิงตั้งครรภ์ ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๓ ปี ร้อยละ ๘๐ มีความรู้และทักษะที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก

๒. กลุ่มแม่อาสา เพื่อฟันดีตำบลพร้อม และผู้นำชุมชนร้อยละ ๑๐๐ มีความรู้และทักษะที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก สามารถเผยแพร่ความรู้สุขภาพช่องปากไปยังชุมชนได้

๓. หญิงตั้งครรภ์ร้อยละ ๙๐ ได้รับการทันตกรรมในรายที่จำเป็น

๓. เด็กอายุ ๓ ปีมีค่าปราศจากฟันผุเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปี ๒๕๖๒
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เด็กปฐมวัยฟันดีไม่มีฟันผุ

เพื่อลดอัตราฟันผุในเด็กวัย ๐ - ๓ ปี

๑๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาสา

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลพร้อม/กองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารตำบลพร้อม

(ลงชื่อ).....**ชามซูรี จิฉาย**.....ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นางสาวชามซูรี จิฉาย)

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน

(ลงชื่อ).....**๗๖๖**.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นางหาสนิระ โต้ะภูบาศา)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาสา

ตารางการอบรม

โครงการส่งเสริม ป้องกัน และเฝ้าระวังทันตสุขภาพมารดาสู่ลูก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๓

ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาสา ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

กลุ่มหญิงตั้งครรภ์และผู้ปกครองเด็กอายุ ๐-๓ ปี

เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	ให้ความรู้เรื่อง“โรคฟันผุ โรคเหงือกอักเสบ อันตรายจากการเลือกบริโภคของหวาน” โดย..... ตำแหน่ง.....
เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๐.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๐.๑๕ - ๑๒.๐๐ น.	ให้ความรู้เรื่อง“อันตรายจากการเลิข دندانมั่วในเด็ก ๒-๕ ปี ทำอย่างไรให้ห่างไกลจากการบริโภคของหวาน” โดย..... ตำแหน่ง.....
เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	ให้ความรู้เรื่อง “การแปรงฟัน และการใช้ไหมขัดฟันที่ถูกรวิธี และ ประโยชน์ของการอุดฟันแบบ SMART TECHNIQE” โดย..... ตำแหน่ง.....
เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๔.๑๕ - ๑๖.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติการแปรงฟัน และการใช้ไหมขัดฟันที่ถูกรวิธี ในเด็กอายุ ๐-๓ ปี โดย..... ตำแหน่ง.....
เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	ข้อเสนอแนะซักถาม

ตารางการอบรม

โครงการส่งเสริม ป้องกัน และเฝ้าระวังทันตสุขภาพมารดาสู่ลูก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.๒๕๖๓

ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาสา ตำบลพร่อน อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

กลุ่มแม่อาสาและกลุ่มผู้นำชุมชน

เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.

ลงทะเบียน

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.

ให้ความรู้เรื่อง “โรคฟันผุ โรคเหงือกอักเสบ อันตรายจากการเลือก
บริโภคของหวาน” โดย.....

ตำแหน่ง.....

เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๐.๑๕ น.

พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา ๑๐.๑๕ - ๑๒.๐๐ น.

ให้ความรู้เรื่อง “อันตรายจากการเลิข دندانน้ำในเด็ก ๒-๕ ปี
ทำอย่างไรให้ห่างไกลจากการบริโภคของหวาน”

โดย.....

ตำแหน่ง.....

เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.

พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.

ให้ความรู้เรื่อง “การแปรงฟัน และการใช้ไหมขัดฟันที่ถูกรวิธี และ
ประโยชน์ของการอุดฟันแบบ SMART TECHNIQE”

โดย.....

ตำแหน่ง.....

เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๔.๑๕ น.

พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา ๑๔.๑๕ - ๑๖.๐๐ น.

ฝึกปฏิบัติการแปรงฟัน และการใช้ไหมขัดฟันที่ถูกรวิธี ในเด็กอายุ ๐-๓ ปี
โดย.....

ตำแหน่ง.....

เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

ข้อเสนอแนะซักถาม

*****